

गौमुल गाउँपालिका वाल शिक्षा अनुमति, समायोजन, व्यवस्थापन तथा खारेज कार्यविधि-२०७७

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७७.३.१९

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ (२) ज र गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन २०७४ दफा ६२ को १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि गौमुल गाउँ कार्यपालिकाले गाउँपालिकाको वालशिक्षा समबन्धी व्यवस्थालाई व्यवस्थित, वैज्ञानिक, व्यवहारिक तथा गुणस्थरीय बनाउन यो गौमुल गाउँपालिका वाल शिक्षा अनुमति, समायोजन, व्यवस्थापन तथा खारेज कार्यविधि-२०७७ जारी गरेको छ।

परिच्छेद —१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस कार्यविधीको नाम “गौमुल गाउँपालिकाको वाल शिक्षा अनुमति, समायोजन, व्यवस्थापन तथा खारेज कार्यविधि-२०७७” रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कानूनमा -

- क) गाउँपालिका भन्नाले-गौमुल गाउँपालिका सम्भन्नु पर्छ।
- ख) संविधान भन्नाले -नेपालको संविधान २०७२ सम्भन्नु पर्छ।
- ग) स्थानीय सरकार सचालन ऐन भन्नाले - स्थानीय सरकार सचालन ऐन २०७४ सम्भन्नु पर्छ।
- घ) अध्यक्ष भन्नाले - गाउँपालिका अध्यक्ष तथा गाउँपालिका शिक्षा समितिको अध्यक्ष समेतलाई सम्भन्नु पर्छ।
- ङ) शिक्षा समिति भन्नाले - गाउँपालिका शिक्षा समिती भन्ने सम्भन्नु पर्छ।
- च) शिक्षा अधिकृत भन्नाले -गाउँपालिका शिक्षा शाखामा रहने शिक्षा शाखा प्रमुख तथा अधिकृत सम्भन्नु पर्छ।
- छ) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत भन्नाले -गाउँपालिका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्भन्नु पर्छ।
- ज) शाखा भन्नाले - गाउँपालिका शिक्षा शाखा सम्भन्नु पर्छ।
- झ) सहयोगी कार्यकर्ता भन्नाले- वाल विकास केन्द्रमा कार्यरत सहयोगी कार्यकर्तालाई सम्भन्नु पर्छ।
- ञ) समायोजन भन्नाले -वाल शिक्षा केन्द्र समायोजन तथा दरबन्दी मिलान गर्ने कार्य सम्भन्नु पर्छ।
- ट) सरुवा भन्नाले -सहजकर्तालाई एक वाल केन्द्र वाट बाट अका वाल केन्द्रमा पठाउने कार्यलाई सम्भन्नु पर्छ।
- ठ) खारेज भन्नाले वाल शिक्षा केन्द्र खारेजी गर्ने कार्यलाई सम्भन्नु पर्ने छ।

परिच्छेद २

१) बाल शिक्षा खोल्ने तथा अनुमति वा स्वीकृति सम्बन्धी व्यवस्था

१.१) वाल शिक्षा खोल्ने अनुमतिको लागि निवेदन दिनु पर्ने :

- क) कसैले बाल शिक्षा केन्द्र खोल्न चाहेमा शैक्षिक सत्र सुरु हुनभन्दा कम्तीमा दुई महिना अगावै वडा शिक्षा समितिको सिफारिस सहित अनुसूची १ बमोजिमको ढाचामा गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ।
- ख) वालशिक्षा केन्द्र खोल्नका लागि अनुसूचि २ बमोजिमको पूर्वाधार पूरा गरेको हुनुपर्नेछ।
- ग) वाल शिक्षा खोल्ने वा तह थप अनुमतिको लागि निवेदन परेमा शिक्षा शाखा प्रमुखले निवेदनसाथ प्राप्त कागजातहरु स्थलगत जाँचबुझ गर्नेछ, र त्यसरी जाँचबुझ गर्दा अनुसूची २ बमोजिमको पूर्वाधार पूरा भएको देखिएमा एक महिना अगावै आफ्नो राय सहितको प्रतिवेदन शाखा प्रमुखले गाउँशिक्षा समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ, यस्तो प्रतिवेदन माग गरिएको विद्यालय समुदायमा वा विद्यालय अन्तरगत कुन स्वरूपमा संचालन गर्ने अनुमति माग गरिएको हो सो का सम्बन्धमा एकिकन उल्लेख हुनुपर्नेछ।
- घ) गाउँ शिक्षा समितिले बालशिक्षा खोल्ने अनुमतिको सिफारिस गर्ने निर्णय गर्दा बालशिक्षाको नक्साङ्कन र गाउँ शिक्षा समितिले निर्णय गरेको गाउँपालिका र वडाको लागि वालशिक्षा अधिकतम संख्याको अधिनमा रहि दिनुपर्नेछ।

ड) गाउँ शिक्षा समितिको बैठकबाट बालविकास शिक्षा केन्द्र खोल्न अनुमति दिने सिफारिसको निर्णय भएमा गाउँकार्यपालिका समक्ष पठाउनुपर्नेछ । यसरी प्राप्त रिफारिसको आधारमा गाउँकार्यपालिकाले स्विकृतिका लागि निर्णय गर्ने छ।

च) बाल शिक्षा अनुमति दिदा शैक्षिकसत्र सुरु हुनुभन्दा कम्तीमा १५ दिन अगावै दिनुपर्नेछ । तर यस कार्यविधि लागुहुनु पूर्व निवेदन परेका हकमा गाउँकार्यपालिकाले आवश्यक ठानेमा एक चोटिका लागि शैक्षिक सत्र सुरु भए पश्चात पनि तिन महिना भित्र अनुमति स्वीकृति प्रदान गर्ने सक्नेछ ।

१.२) कसैले यसस कार्यविधि विपरित बालशिक्षा संचालन अनुमति दिएको वा प्राप्त गरेको पाईएमा गाउँकार्यपालिकाले छानविन गरी त्यसरी अनुमति प्राप्त बालशिक्षा अनुमति जुनसुकै बखत रद्द गर्ने छ ।

१.३) बालविकाश शिक्षा केन्द्रहरूले पालना गर्नुपर्ने सत्र तथा बन्देज देहाय बमोजिम हुनेछन् :

क) नेपाल सरकारबाट स्वीकृत पाठ्यसामग्री लागु गर्नुपर्ने ।

ख) शिक्षा समितिको स्वीकृति नलिई थप पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री प्रयोग गर्न नहुने ।

ग) राष्ट्रियताप्रति आच आउने पाठ्यसामग्री भएको पाठ्यपुस्तक अध्ययन गर्न , गराउन नहुने ।

घ) बाल शिक्षा बालमैत्रि अपाङ्गमैत्रि तथा लौगिकमैत्रि वातावरण सिर्जना गर्ने ।

ड) नियमा अनुसार लेखा परिक्षण गराउनु पर्ने ।

च) बाल शिक्षा केन्द्रमा सहयोगी कार्यकर्ता भर्ना गर्दा गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन अनुसार भर्ना गरिने छ ।

२ सहयोगी कार्यकर्ताको शैक्षिक योग्यता सम्बन्धि व्यवस्था:

२.१ प्रारम्भिक बाल कक्षा सहयोगी कार्यकर्ताको शैक्षिक योग्यता प्रविणता प्रमाण पत्र तह (कक्षा १२) वा सो सरह अध्ययन गरेको हुनु पर्ने छ । यो कार्यविधि लागु हुनु भन्दा पहिलेनै नियुक्ती भएका सहयोगी कार्यकर्ताको पनि शैक्षिक स्तर वृद्धि भएको हुनु पर्ने छ ।

२.२ प्रारम्भिक बाल कक्षा सहयोगी कार्यकर्ताको न्युनतम शैक्षिक योग्यता भए नभएको हेर्ने , योग्यता प्रदान गर्न समय दिने वा नदिने, शैक्षिक योग्यता प्राप्त गर्न नसकेका सहयोगी कार्यकर्ता राख्ने नराख्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित व्यवस्थापन समितिको हुने छ ।

२.३ सहयोगी कार्यकर्ता हटाएको वा भर्ना गरेको व्यवस्थापन समितिको निर्णयलाई शिक्षा समितिको बहुमत संख्याबाट स्वीकृत गर्नु पर्ने छ ।

परिच्छेद -३

बालविकास शिक्षा केन्द्र स्थापना समायोजन व्यवस्थापन र खारेज सम्बन्धी व्यवस्था

३.१) स्थापना:

३.१.१) कुनै बालविकास शिक्षा केन्द्र स्थापना गर्दा शैक्षिक शत्र सुरु हुनु भन्दा अगावै अनुसुचि २ बमोजिमको पूर्वाधार पुरा गरि निवेदन पेश गर्नु पर्ने छ । पूर्वाधार पुरा गरेको अवस्थामा के कस्तो छ, सो को स्थलगत अध्ययन अवलोकन पश्चात शिक्षा शाखाको सिफारिसमा स्थापना गर्न सकिने छ ।

३.२) समायोजन:

३.२.१) दुइ वा दुइ भन्दा बढि बाल कक्षा केन्द्र समायोजन गर्न सकिने छ । कम्तिमा ३० मिनेटको दुरी र विध्यार्थि संख्या कम रहेका बाल कक्षाहरूलाई समायोजन गर्न सकिने छ । तर ३० मिनेटको दुरी भित्र विध्यार्थि संख्या आवश्यक भन्दा बढि रहेको अवस्थामा समायोजन हुने छैन ।

३.३. खारेज:

३.१.१ विध्यार्थि संख्या ८ जना भन्दा कम भएमा खारेज गरिने छ । यसरी खारेज गरिएका बाल कक्षा अर्को कुनै आवश्यक स्थानमा स्थापना गरिने छ । स्थापना भएका विध्यालयमा विध्यालय व्यवस्थापन समिति र समुदायमा भएको बाल कक्षाको हकमा वडा अध्यक्षको अध्यक्षताले आम भेलागरि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । खारेज भएको बाल कक्षामा कार्यरत सहयोगी कार्यकर्ताको नियुक्ती स्वतः वदर हुने छ । खारेज भएको बाल शिक्षा केन्द्रमा भएको सम्पूर्ण भौतिक तथा अन्य सम्पती सम्बन्धीत वडा कार्यालयले निर्णय गरि नजिकको विध्यालयमा हस्तान्तरण गर्न सक्ने छ ।

अनुसूची -१

(कार्यविधिको बुँदा ३(१) सँग सम्बन्धीत)

बालविकास शिक्षा केन्द्र खोल्ने अनुमतिको लागि दिइने निवेदन

श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृति ज्यू,

गौमुल गाउँपालिका ,

बाजुरा ।

विषय : बालविकास शिक्षा केन्द्र अनुमाति सम्बन्धमा ।

महोदय,

शैक्षिक सत्र.....देखि.....बालविकास शिक्षा केन्द्र खोल्न चाहेकोले अनुमातिको लागि वडा समितिको सिफारिस सहित अनुसूचि २ अनुसार विवरण खुलाई यो निवेदन गरेको छु ।

निवेदक

अनुसूची-२

(कार्यविधिको बुँदा ३(२) सँग सम्बन्धित)

प्रस्तावित बालविकास शिक्षा केन्द्र

नाम :

ठेगाना.....गाउँपालिका.....वडा नं.....गाउँटोल

फोन....फ्यास नं.....

संचालित स्थान :

१ सामुदायमा २ विद्यालयमा

ख)प्रस्तावित विद्यालयको लागि गरीएको भौतिक पूर्वाधार :

१. भवनको

(१) संख्या : (२) कच्ची वा पक्की वा अर्ध पक्की

(३) आ

(१) संख्या : (२) कच्ची वा पक्की वा अर्ध पक्की

(३) आफ्नो वा बहालमा वा सार्वजनिक

२. कोठको विवरण :

भ्याल ढोकाको अवस्था प्रकाश बत्तीको अवस्था कोठाको संख्या लम्बाई चौडाई उचाई प्रयोजन कैफियत

३. फर्निचर र कोठा संख्या

(१) डेस्क (२) बेन्च (३) टेबल (४) दराज

खेलकुद मैदानको अवस्था र गग्गा (रोपनी वा विगाहामा) शौचालको संख्या : (३) छात्रले प्रयोग गर्ने (२) छात्राले प्रयाग गर्ने

४. खानेपानीको अवस्था :

५. पुस्तकालयको अवस्था तथा पुस्तकको संख्या :

६. प्रयोगशाला :

७. सवारी साधनको विवरण :

८. शैक्षिक सामग्रीको विवरण :

९. विद्यार्थी संख्या : (प्रस्तावित)

(घ) शिक्षक संख्या: (प्रस्तावित)

(ङ) आर्थिक विवरण: (प्रस्तावित)

१. अचल सम्पत्ति:

२. चल सम्पत्ति:

३. वार्षिक आमदानी:

४. आमदानीको स्रोत:

माथि लेखिएका विवरण हरु ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सहुंला बुभाउंला । निवेदकको-

सही:

नाम:

ठेगाना:

मिति:

संलग्न गर्नु पर्ने

१) प्रस्तावित विद्यालयको क्षेत्रको शैक्षिक नक्सा ।

२). सम्बन्धित वडासमितिको सिफारिस ।

३) एसम्बन्धित संचालक समितिको निर्णय ।

